

19.8.2024

Julkinen

Valtiovarainministeriö

Viite: VM099:00/2023, VN24054/2023

VR-Yhtymän kommentit Lausuntopyyntöön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta

VR-Yhtymä Oyj (jäljempänä VR) kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkokentässä mainitussa asiassa ja lausuu siitä seuraavaa:

Hallituksen esityksessä ehdotetaan henkilöliikenteen nykyisen 10 % tasolla olevan alennetun verokannan nostamista 14 prosentin suuruiseksi. Muutos astuisi voimaan vuoden 2025 alusta. VR toteaa, että verrattuna yleisen ALV-kannan nostoon 1,5 prosenttiyksiköllä, kyseessä on merkittävä neljän prosenttiyksikön suuruinen korotus henkilöliikennepalveluille.

VR katsoo, että henkilöliikennepalvelujen ALV-kannan korotus ei kannusta käyttämään julkisia kulkuneuvoja lähi- tai kaukoliikenteessä ja lisää osaltaan julkisen liikenteen kanssa kilpailevan yksityisautoilun houkuttelevuutta. Julkisen liikenteen kulkumuoto-osuuden kasvattaminen on erityisen tärkeää Suomen päästövähennys-tavoitteiden saavuttamiseksi. VR toteaa kuitenkin ymmärtävänsä esitettyjen muutoksien kontekstin julkisen talouden tasapainottamiseen liittyen.

Vuonna 2022 kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt muodostivat noin 21,5 % Suomen kokonaispäästöistä vähentyen edellisvuoteen nähden vain noin 0,2 %. Kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöistä noin 96 % muodostui tieliikenteessä, joista valtaosa 53 % syntyi henkilöautoista.

VR haluaa nostaa esiin, että ALV-kannan korotukset kokonaisuudessaan vähentävät kotimaan matkailun houkuttelevuutta, sillä ne koskevat henkilöliikennepalvelujen lisäksi muun muassa hotelleja, tapahtumalippuja ja liikuntaa mahdollistavia palveluita.

Esimerkkinä toimii laskettelumatka Lappiin, jossa korotettu 14 %:n ALV-kanta kohdistuisi ympäristöystävälliseen junamatkustamiseen, hotelliyöpymisiin ja hissilippuihin. Sen sijaan vastaavalla laskettelumatkalla lentäen Alpeille tai laivalla Ruotsiin ALV-kanta on lento- ja laivalippujen osalta edelleen 0 %.

ALV-kantojen nostot ovat kohdistumassa yleisesti ottaen aineettomiin palveluihin, kuten kulttuuri- ja urheilutapahtumiin sekä liikuntaa mahdollistaviin palveluihin. Tyypillisesti kyseisten tyyppisiin kotimaan tapahtumiin ja palveluihin matkustetaan korotuksien kohteena olevalla julkisella liikennevälineellä lähi- ja kaukoliikenteessä.

19.8.2024

Julkinen

Kuluttaja-asiakkailla ei myöskään ole mahdollisuutta vähentää ostojen ALV:a, jolloin korotus näkyy heille kohonneina hintoina. Yritysmuotoiset ALV-velvolliset asiakkaat sen sijaan voivat vähentää ostojen ALV:n Verohallinnolle tilittämästään myynnin ALV:stä, jolloin ostojen ALV:stä ei muodostu heille kuluja.

VR pitää tärkeänä käytännön soveltamisen kannalta esityksessä mainittua siirtymäsäännöstä, jonka perusteella ennakkomaksuihin sovelletaan maksuhetken ALV-kantaa. VR:n junalippuja on mahdollista ostaa ennakoon.

VR haluaa nostaa esiin, että kansallisella ja EU-tasolla asetettujen ilmastotavoitteiden saavuttaminen edellyttävät Kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategiassa sekä EU:n Vihreän kehityksen ohjelmassa asetettujen kestävän liikenteen kulkumuototavoitteiden toteuttamista. EU:n Kestävän ja älykkään liikkuvuuden strategian mukaan liikennesektorin kasvihuonekaasupäästöjä tulee vähentää 90 % vuoteen 2050 mennessä.

Joukkoliikenne muodostaa Suomessa kestävän, turvallisen ja tehokkaan kaupunkiliikenteen perustan. Joukkoliikenteellä on myös sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja taloudellista kasvua edistävä rooli mahdollistamalla edellytykset työ-, opiskelu-, asiointi- ja vapaa-ajan matkustusta varten.

VR-Yhtymä Oyj

Jonna Juslin
johtaja, yhteiskuntasuhteet, kansainväliset asiat ja vastuullisuus